

er information:

kommunteknikens projektansvariga Stefan Tammilehto, tfn 040 482 4727

kommunteknikchefen Anna Ahtila, tfn 050 544 6427

fornamn.efternamn@grankulla.fi

Ledamoten Sami Villa med flera lämnade 8.12.2025 in en fullmäktigemotion där det föreslås att staden flyttar utstakningen av Kavallvägen västerut vid Bredavägen och bygger en cirkulationsplats i den nya korsningen (Stationsvägen). I fullmäktigemotionen förs ökade trafikmängder och utmaningar med att svänga till och från gator som korsar Stationsvägen, det vill säga Kavallvägen och Bredavägen, fram som motiveringar. Fullmäktigemotionen finns som bakgrundsmaterial.

I motionen lyfts oron för smidigheten och säkerheten i trafiken fram. För att förbättra dessa föreslås att utstakningen av Kavallvägen ändras i den västra delen så att vägen förenar sig med Stationsvägen på motsvarande ställe som Bredavägen. Med hjälp av en cirkulationsplats skulle trafiken bli smidigare och trafiksäkerheten bättre, samtidigt skulle stadens klimatneutralitetsmål främjas. Vidare lyfts i förslaget fram att den yta som frigörs kunde planläggas som plats för en höghustomt till exempel. Genom försäljning av tomten kunde staden vidare finansiera ombyggnadskostnaderna för gatuområdet och bidra till tillväxtmålet. Ledamoten Villas motion är undertecknad av nio andra ledamöter.

Utgångspunkter och undersökning av objektet

Stationsvägen är en av Grankullas huvudgator och viktig för alla trafikformer. Bredavägen och Kavallvägen fungerar som matargator och är regionalt viktiga leder för trafiken. Med Grankullas mått mätt åker en anmärkningsvärd mängd kollektivtrafik längs Stationsvägen, alltså 10 turer per timme. På Bredavägen går linje 212 1–2 gånger per timme och servicelinjen 232 ett par gånger på vardagar. Linje 232 är den enda på Kavallvägen. Längs med Stationsvägen går en regional cykelled på huvudnivå från Grankullavägen till väg 110. Bredvid korsningen av Stationsvägen och Kavallvägen ligger ungdomsgården, Bio Grani, Nya paviljongen, Hagelstamska skolan, Gymnasiet Grankulla samskola och Grankulla konstskola. Alla de här platserna är viktiga med tanke på närheten och alstrar trafik på Stationsvägen vid korsningen i fråga.

I korsningsområdet, på det ställe där motionen föreslår att Kavallvägens nya linje ska gå finns ett parkområde som staden äger, Odenwallsparken. Den förbindelserutt som i nuläget sluttar nedåt och som eleverna i Svenska skolcentrum använder går söderut genom parkområdet. Om cirkulationsplatsen skulle byggas, flyttar ett livligt trafikområde närmare skolan och det här ska beaktas. Enligt utvecklingsplanen för skolornas trafiksäkerhet (Samhällstekniska utskottet 3.12.2024) ska trafikmiljön utvecklas så att trafiken blir lugnare, särskilt i början av Kavallvägen.

På grund av att området är trafikmässigt viktigt har kommuntekniken gjort preliminära utredningar och förarbete om kraven och arbetsmängden som ombyggnaden i fråga förutsätter. På det här sättet kan staden ta ställning till

motionen med så omfattande basuppgifter som möjligt. De huvudsakliga externa intressenterna i objektet är Caruna, Fortum och HRM. Kommuntekniken har också bett om en kommentar av stadens markanvändningsenhet.

I fråga om planeringsarbetet är objektet krävande på grund av att det ligger i en backe och för att markförhållandena sannolikt är utmanande. Utifrån förhandsuppgifter som samlats in i samband med tidigare arbeten ligger objektet på berg, vilket är en stark grund, men dyr att bearbeta. För en modern cirkulationsplats är objektet på grund av läget trångt. Planeringen ska också beakta flytt av nuvarande infrastruktur från byggområdet och omplacering av infrastrukturen. I Odenwallsparken finns bland annat en gatubelysningscentral och Carunas transformatorbyggnad. På själva gatuområdet finns HRM:s vatten- och avloppssystem, andra operatörers ledningar (tele, el och fjärrvärme) och stadens kablar. På östra sidan av Kavallvägen och södra sidan av Stationsvägen finns privata fastigheter som gränsar till gatuområdet. Infrastrukturen kan därför inte flyttas till de här områdena.

Som stöd för planeringen av området är det rekommenderbart att först göra en funktionalitetsanalys av trafiken i korsningen, det vill säga en utredning om trafiken i korsningen och en jämförelse av lämpliga korsningsalternativ för korsningen. Efter den här granskningen är det möjligt att se verksamhetsbetingelserna för en cirkulationsplats i den här korsningen och de mer övergripande effekterna på trafiken i området. Utifrån de preliminära bedömningarna kan vi identifiera risken att trafiken på Kavallvägen kortvarigt måste vänta på tillträde till cirkulationsplatsen på grund av den livliga trafiken på Stationsvägen söderifrån. Vi ska dock beakta att om ett övergångsställe och fortsättning på cykelvägen byggs vid varje anslutningsgren, kommer gång- och cykeltrafiken att skapa naturliga avbrott i fordonsflödet på cirkulationsplatsen. Om cirkulationsplatsen byggs på det här sättet, förbättrar den gång- och cykelförbindelserna och gång- och cykellederna i området.

Planeringen av utjämningen i objektet skulle vara mycket utmanande. Moderna cirkulationsplatser har ofta en diameter på över 40 meter, när vi inkluderar gångvägarna som går intill cirkulationsplatsen. Området ligger i backig terräng och även om cirkulationsplatsen i sin helhet får vara lutande, så får den största snedlutningen på själva cirkulationsområdet vara högst 6 procent. Vid infarten till cirkulationsplatsen är rekommendationen för längslutningen högst 2,0 procent, men ett allmänt maximivärde för lutningen anses vara 6 procent. I fråga om lutning med maximivärde ska det säkerställas att underhållet sköts väl. Den största snedlutningen på övergångsställena och fortsättningen på cykelvägarna måste också undersökas. Deras motsvarighet med tillgänglighetsstandarderna ska också kontrolleras.

Utifrån kommunteknikens preliminära granskning borde de anslutande vägarnas utstakning och utjämning bearbetas en bit från cirkulationsplatsen mot de närliggande gatorna. I samband med gatuplaneringen skulle den exaktare gränsdragningen för omfattningen av den ändrade utjämningen klarna, både på längden och bredden. Posttorgets cirkulationsplats är ett förhållandevis gott jämförelseobjekt. Där ändrades utjämningen cirka 60 meter mot Stationsvägens backe och 80 meter i riktning mot Helsingforsvägen. Det skulle vara bra att en del av strukturerna i området samtidigt saneras. En logisk gräns för utjämningen i det första skedet är i norr Västra skolstigen/Elevhemsvägen, i söder Banstigen och i öster Djäknestigen.

På grund av omplaceringen av Kavallvägen skulle en relativt stor del av det angränsande rekreatiomsområdet i Odenwallsparken, det vill säga grönområde och berg, försvinna. Kavallvägen bör också stå i en tillräckligt rät linje mot cirkulationsplatsen, så att det är smidigt för tunga fordon som kommer söderifrån på Stationsvägen att svänga in på Kavallvägen. Ett alternativ kunde vara en egen separat fil för svängande fordon från Stationsvägen till Kavallvägen. Det här förutsätter att Kavallvägens utstakning rätas ut redan från korsningen med Djäknestigen. Det minskade grönområdet innebär också planering av dagvattenlösningar för området. Men därmed skulle det vara möjligt att planera och verkställa mer omfattande fördröjning av dagvatten i området. Vi måste bara beakta att det är mycket svårt att förutse hurdan fördröjningskonstruktion som lämpar sig och var den ska placeras. En egen tilläggskostnad måste därför reserveras för planering och byggande av konstruktionen.

Kavallvägens och Bredavägens anslutningar ligger så pass långt ifrån varandra att arrangemanget inte är enkelt. Enligt bedömningar kräver planeringsarbetet först en allmän plan för objektet och undersökning av området. Stadens ramavtalsleverantör har gett en kostnadskalkyl för det här på cirka 10 000 euro. Om en cirkulationsplats visar sig vara en fungerande trafiklösning är kostnadskalkylen för cirkulationsplatsens entreprenaddokument (gaturitning med byggplan) preliminärt cirka 50 000 euro enligt en försiktig uppskattning. Senast när gaturitningarna görs måste också grundundersökningar genomföras. Priset på dessa varierar mycket beroende på omfattningen och vilken information som behövs. Beräkningen är i det här skedet att kostnaden för grundundersökningarna är cirka 15 000–30 000 euro. Planeringen av dagvattenfördröjningen ökar kostnaderna med uppskattningsvis 10 000–20 000 euro, beroende på vilken omfattning lösningen har och på vilken lösningen blir. I sin helhet kan vi alltså bedöma att det skulle kosta cirka 100 000 euro att slutföra gatuplanen.

Övriga aktörer i området

Kommuntekniken har utrett Carunas behov i området, eftersom flytten av gaturummet innebär flytt av Carunas transformator. Carunas utgifter för flytten skulle uppskattningsvis vara cirka 75 000 euro. Utifrån en preliminär uppskattning skulle kostnaden för flytt av ledningar vara cirka 39 000 euro, när vi beaktar ålderskompensationerna. På motsvarande sätt skulle kostnaden endast för flytten av ledningarna vara cirka 20 000–30 000 euro om den övriga infrastrukturen under gatuplaneringen kunde planeras så att transformatorn inte behöver flyttas.

HRM:s saneringsbehov varierar beroende på omfattningen av området som ska saneras. På området finns äldre vattenledningar och dagvattenavlopp från 1960-talet. Det skulle vara bra att sanera dessa samtidigt som arbeten ändå utförs i området. På området finns också nyare avloppsvattenledningar från 2020-talet som förmodligen måste flyttas på grund av byggandet. HRM identifierade också att de eventuella ändringar i utjämningen som byggandet av cirkulationsplatsen kräver kan utgöra en utmaning för vattenförsörjningen. Det är svårt att uppskatta den slutliga omfattningen, men om utjämningen sjunker i riktning mot Bredavägen och Kavallvägen är det sannolikt att antalet ledningar som måste flyttas ökar och kostnaderna stiger. Kostnaderna för flytten av dagvattenavloppet skulle till stor del falla på staden på grund av ledningssystemets ringa ålder.

Vi måste dock observera att HRM identifierat ett behov att höja kapaciteten på vattenledningen, ifall vattenförbrukningen i området ökar i framtiden. Om

kapaciteten på vattenförsörjningen höjs blir en sanering av vattenförsörjningen i området aktuell. I fråga om vattenförsörjningen kan vi ännu inte uppskatta kostnaderna noggrannare än så, eftersom vi i det här skedet inte vet vilka alla åtgärder som är nödvändiga. Det behövliga antalet förflyttningar av kablar, stärkningen av grunden och åldersskillnaden i infrastrukturen för vattenförsörjning i området gör det problematiskt att uppskatta kostnaderna inklusive åldersavdrag.

Utöver Carunas och HRM:s ledningar finns även fjärrvärmelinjer på området. Dessa behöver också flyttas om en cirkulationsplats byggs här. Genom området går också olika teleoperatörers kablar som måste förflyttas på grund av byggarbetena.

Markanvändning och grönområden

Kommuntekniken har också bett Grankulla stads markanvändningsenhet om kommentarer till motionen, särskilt i fråga om bostadsbyggande vid objektet.

Markanvändningsenheten konstaterar att det föreslagna området skulle vara mycket utmanande att bygga om för bostäder. Både byggandet av cirkulationsplatsen och placeringen av eventuella bostadsbyggnader enligt förslaget, skulle framskrida via en ändring av detaljplanen eller detaljplaner. Området som frigörs för bostadsbyggande är mycket trångt.

Dessutom finns det kommunaltekniska nätverk på området och området är ganska utsatt för buller, vilket skapar egna ramvillkor för planeringen av gott bostadsbyggande.

Markanvändningsenheten konstaterar att det inte är möjligt att skapa en trivsamt och för Grankulla typisk grönskande boendemiljö i området. För att få ett fungerande område måste lösningen sannolikt stödja sig mot det angränsande markområdet som ägs av en privat aktör.

Kommuntekniken anser att en av de största utmaningarna är att lösningen skulle ta en del av det existerande parkområdet och kräva trädfällning och avlägsnande av grönområdet. Merparten av trädbeståndet i den bergiga Odenwallsparken ligger i områdets sydöstra hörn, alltså i området där den planerade cirkulationsplatsen skulle byggas. Den här lösningen motsvarar inte uppfattningen av att staden uppskattar en grönskande stad eller skrivningen i strategin om att uppskatta naturen (1.3 Starkare välfärd – uppskattning av gemenskap, mångfald och natur).

Effekterna av byggandet

Eftersom cirkulationsplatsen påverkar utjämningen tydligt utanför det nuvarande korsningsområdet måste staden överväga utvecklingsbehoven på Stationsvägen och sanering överlag. Kommuntekniken har bland annat identifierat ett behov av att utveckla huvudnätverket för cykeltrafiken vid objektet. Omständigheterna för cykling på Stationsvägen har gett upphov till mycket respons och särskilt har man bett om förbättring av arrangemangen vid korsningen av Banstigen och Stationsvägen. Omständigheterna för gång och cykling kunde utvecklas till exempel genom att bygga cykelfiler bredvid det nuvarande körfältet. Undersökningen av det här arrangemanget bör göras inom samma undersökning av korsningsområdet som förs fram i motionen. Arrangemanget skulle ha mycket

påtagliga effekter på Stationsvägens backe, den nuvarande infrastrukturen samt en eventuell cirkulationsplats och placeringen av den.

Effekterna av arrangemangen kring bygget vid korsningsområdet skulle vara trafikmässigt avsevärda och de tillfälliga arrangemangen skulle ta märkbart mycket plats i anspråk av gaturummet och orsaka förlust av träd vid gatan. I den här situationen torde fordonstrafiken på Stationsvägen få prioritet och staden skulle vara tvungen att åtminstone stänga av slutet av Bredavägen intill Stationsvägen och styra trafiken via en omväg. När vi beaktar mängden barn och ungdomar som rör sig på Stationsvägen samt byggplatsens omfång, bör de tillfälliga rutterna i området planeras omsorgsfullt. I byggskedet måste staden därför reservera mer ekonomiska resurser än normalt på trafikarrangemangen i området.

Det lönar sig att kombinera byggandet av en cirkulationsplats med en bredare saneringsgranskning i området, så att området mellan Posttorget och Elevhemsvägen efter saneringen får vara ifred från betydande och större byggen. Om arbetet kombineras med en större sanering av Stationsvägen, alltså ifall arbetsområdet sträcker sig från Banstigen till Elevhemsvägen, ökar visserligen olägenheterna av de tillfälliga trafikarrangemangen mångfaldigt.

Kostnader

Som ett exempel är byggnadskostnaderna för motsvarande cirkulationsplatser (liten cirkulationsplats) på ett jämnt område cirka 350 000 euro. I det läge som nu är föremål för granskning kan den backiga terrängen, markförhållandena (kräver sannolikt brytning i tät stadsmiljö) och olika förflyttningar av infrastruktur och ledningar mycket väl innebära byggkostnader på över 800 000 euro. Som förtydligande kan vi konstatera att ovanstående kostnadskalkyl endast gäller byggandet av cirkulationsplatsen. Kostnadskalkylen omfattar inte heller dagvattenlösningar och vi måste beakta att vi inte kan uppskatta omfånget på utjämningen förrän i planeringsskedet. Det här kan ännu höja kostnaderna avsevärt.

I nuläget, då investeringsbudgeten är begränsad och arbeten står i kö kan vi uppskatta att det är möjligt att fatta ett eventuellt byggnadsbeslut för objektet och genomföra entreprenaden inom ett tidsspann på drygt fem till tio år. Kommuntekniken skulle kunna börja med gatuplaneringen tidigast då de pågående projekten är färdigbyggda, alltså uppskattningsvis i slutet av år 2027. Före det här bör staden ändå undersöka behoven av detaljplaneändringar och resurssituationen vid markanvändningsenheten gör det inte heller möjligt att framskrida snabbt med ärendet.

Kommuntekniken konstaterar sammanfattningsvis med hänvisning till de ovanstående orsakerna att staden inte ska undersöka och planera en cirkulationsplats vid objektet. Om staden anser att projektet är ett väsentligt utvecklingsobjekt med tanke på strategin, har kommuntekniken beredskap att börja föra framåt en funktionsanalys av trafiken och preliminär planering. Anslaget på 100 000 euro för den egentliga planeringen bör dock reserveras som ett separat anslag i stadens investeringsprogram under ett senare år inom den ekonomiska planperioden.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige antecknar för kännedom det ovannämnda som svar på fullmäktigemotionen om att flytta på utstakningen av Kavallvägen och bygga en cirkulationsplats och konstaterar att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Bakgrundsmaterial:

Fullmäktigemotion